МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Допускається до захисту
В.о. зав. кафедри фінансів
банківської
справи та страхування
доцент Драган 0.0.
«16» грудня 2019року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Фінансове регулювання формування і використання капіталу підприємства (за матеріалами ТОВ «Гайсинський завод продтоварів» Вінницької області)

Виконала:
Ворона Лілія Сергіївна

Керівник: професор
Варченко Ольга Миронівна

Рецензент: професор
Свиноус Іван Вікторович

Біла Церква - 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджую
В.о. завідувача кафедри фінансів
банківської справи та страхування
доцент Рудич О.О.
«22» жовтня 2018 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу Вороні Лілії Сергіївні

Тема: «Фінансове регулювання формування і використання капіталу підприємства (за матеріалами ТОВ «Гайсинський завод продтоварів» Вінницької області)».
Затверджено наказом ректора №1130/С від «22» жовтня 2018 р.
Перелік питань, що розробляються в роботі: визначити сутність оптимальної структури капіталу; розглянути та проаналізувати висновки теорій структури капіталу; дослідити та обрати для підприємства методи та критерії оптимізації структури капіталу; провести аналіз фінансового регулювання формування і використання капіталу підприємства; обґрунтувати шляхи удосконалення фінансового регулювання формування і використання джерел фінансування діяльності підприємства; обґрунтувати пропозиції щодо оптимізації структури капіталу досліджуваного підприємства; запропонувати заходи щодо поліпшення політики управління структурою капіталу.
Вихідні дані: форми №1-5 фінансової звітності, дані економічної звітності та обліку.
Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	жовтень 2018	листопад 2018
Методична частина	листопад-грудень 2018	грудень 2018
Дослідницька частина	січень-травень 2019	травень 2019
Оформлення роботи	вересень 2019	вересень 2019
Перевірка на плагіат	листопад 2019	листопад 2019
Подання на рецензування	листопад 2019	листопад 2019
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2019	листопад 2019

Керівник кваліфікаційної роботи _____ О.М. Варченко

Здобувач _____ Л.Г. Ворона

Дата отримання завдання «22» жовтня 2018р

РЕФЕРАТ

Ворона Лілія Сергіївна. Кваліфікаційна магістерська робота на тему: «Фінансове регулювання формування і використання капіталу підприємства (за матеріалами ТОВ «Гайсинський завод продтоварів» Вінницької області)»

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню питань щодо дотримання певних пропорцій власного і позикового капіталу на основі чого можна досягнути фінансової незалежності, рентабельності, а також максимізувати ринкову вартість підприємства та розробки практичного інструментарію оптимізації джерел фінансування. Актуальність магістерського дослідження зумовлена необхідністю формування суб'єктами господарювання оптимальної структури капіталу, при якій забезпечується отримання оптимальних значень цільових показників діяльності підприємства у відповідності з обраними цілями та критеріями фінансового менеджменту.

Метою дипломної роботи є узагальнення теоретико-методичних аспектів фінансового регулювання та розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення процесів формування і використання капіталу підприємств.

Об'єктом дослідження є структура джерел фінансування діяльності суб'єкта підприємницької діяльності із урахуванням сучасних умов господарювання.

Предметом дослідження виступає процес формування структури капіталу підприємства та її оптимізації.

Методи дослідження: при підготовці магістерського дослідження використано такі методи наукового пізнання: аналіз і синтез, монографічний, узагальнюючий, розрахунково-аналітичних, економіко-математичний, аналіз відносних показників, графічний, економіко-статистичний, порівняльний, системний підхід; порівняльний, економічний аналіз, системний аналіз; методи логічних узагальнень, системного аналізу – при розробці практичних рекомендацій, формулюванні висновків та рекомендацій.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України з питань розвитку грошових та фінансово-кредитних відносин, довідково-інформаційні видання, дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій, дані Державного комітету статистики України, фінансово-економічна звітність ТОВ «Гайсинський завод продтоварів», дані первинного обліку.

У першому розділі магістерської роботи систематизовано еволюцію поняття «капітал» та встановлено, що капітал підприємства формують зовнішні і внутрішні джерела фінансування. Обґрунтовано, що оптимальна структура капіталу – це така структура капіталу, за якої досягається максимальна вартість підприємства на фінансовому ринку за мінімальної ціни капіталу. Доведено, що оптимізація структури капіталу є процесом визначення співвідношення власного та позикового капіталу, при якому максимізується ринкова вартість підприємства і забезпечується оптимальні пропорції між рівнем рентабельності власного капіталу і рівнем ризику

втрати фінансової стійкості. У якості основного інструменту оптимізації виділено фінансовий леверидж. Розглянуто такі методичні підходи до оптимізації структури капіталу: за критерієм максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності; за критерієм мінімізації вартості капіталу; за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків.

У другому розділі магістерської роботи проведено комплексний аналіз формування та використання фінансових ресурсів досліджуваним підприємством на основі чого зроблено висновок, що для оцінки фінансового стану підприємства найважливішими вважаються показники: платоспроможності і ліквідності. Доведено, що коефіцієнт фінансового левериджу прямо пропорційно впливає на ступінь фінансового ризику підприємства і необхідну акціонерам норму прибутку, тому при плануванні прибутку цей показник необхідно враховувати з метою досягнення цільового прибутку. Встановлено, що менеджмент досліджуваного підприємства орієнтується до використання консервативного підходу фінансування активів, який полягає у переважному використанні власного капіталу.

У третьому розділі магістерської роботи обґрунтовано, що коефіцієнт рентабельності власного капіталу (ROE) є одним з основних показників інвестиційної привабливості підприємства. Встановлено, що відбулися незначні зміни у структурі капіталу ТОВ «Гайсинський завод продтоварів», які не вплинули на вартість капіталу. Розраховано, що вартість залученого капіталу досліджуваним підприємством є вищою за вартість власного капіталу, що підтверджується проявом негативного ефекту фінансового левериджу. Запропоновано наступні заходи щодо удосконалення формування та використання капіталу підприємством: збільшення розміру статутного капіталу, зростання величини резервного капіталу (оптимально – більше 15 %), формування і використання додаткового капіталу (рекомендоване значення – менше 20 %) та нарощування нерозподіленого прибутку.

Практичне значення роботи в тому, що вони можуть бути використані підприємствами всіх форм власності, які використовують позиковий капітал та мають на меті максимізувати ефективність використання капіталу.

Кваліфікаційна робота магістра містить 135 сторінок, 26 таблиць, 14 рисунків, 8 додатків, список використаних джерел із 91 найменування.

Ключові слова: капітал, структура капіталу, оптимізація капіталу, фінансовий важіль, леверидж, фінансова стратегія

ANNOTATION

Vorona L. S. Qualifying master's thesis on the topic: "Financial regulation of the formation and use of capital of the enterprise (based on the materials of LLC" Gaisinsky food factory "of Vinnytsia region)"

Qualification work is devoted to the study of compliance with certain proportions of equity and debt capital on the basis of which you can achieve financial independence, profitability, as well as maximize the market value of the enterprise and the development of practical tools for optimizing funding sources. The relevance of the master's study is due to the need for business entities to form an optimal capital structure, which provides optimal values of target indicators of the enterprise in accordance with the selected goals and criteria of financial management.

The purpose of the thesis is to generalize the theoretical and methodological aspects of financial regulation and develop practical recommendations for improving the formation and use of capital of enterprises.

The object of the study is the structure of sources of financing the activities of the business entity, taking into account modern business conditions.

The subject of the study is the process of forming the capital structure of the enterprise and its optimization.

Research methods: the following methods of scientific knowledge were used in the preparation of the master's research: analysis and synthesis, monographic, generalizing, computational-analytical, economic-mathematical, analysis of relative indicators, graphic, economic-statistical, comparative, systematic approach; comparative, economic analysis, system analysis; methods of logical generalizations, system analysis - in the development of practical recommendations, formulation of conclusions and recommendations.

The information base of the study is legislative and regulatory acts of Ukraine on the development of monetary and financial relations, reference and information publications, studies of domestic and foreign scientists, materials of scientific and practical conferences, data of the State Statistics Committee of Ukraine, financial and economic reporting LLC "Gaisinsky food factory", primary accounting data.

In the first section of the master's thesis the evolution of the concept of "capital" is systematized and it is established that the capital of the enterprise is formed by external and internal sources of financing. It is substantiated that the optimal capital structure is such a capital structure, which achieves the maximum value of the enterprise in the financial market at the minimum cost of capital. It is proved that the optimization of capital structure is a process of determining the ratio of equity and debt capital, which maximizes the market value of the enterprise and provides optimal proportions between the level of return on equity and the level of risk of loss of financial stability. Financial leverage is highlighted as the main optimization tool. The following methodological approaches to optimizing the capital structure are considered: by the criterion of maximizing the level of projected financial profitability; by the criterion of minimizing the cost of

capital; by the criterion of minimizing the level of financial risks.

In the second section of the master's work a comprehensive analysis of the formation and use of financial resources by the researched enterprise on the basis of which it was concluded that to assess the financial condition of the enterprise are considered important indicators: solvency and liquidity. It is proved that the financial leverage ratio directly proportionally affects the degree of financial risk of the enterprise and the required rate of return for shareholders, so when planning a profit, this indicator must be taken into account in order to achieve the target profit. It is established that the management of the researched enterprise is oriented to the use of a conservative approach to asset financing, which consists in the predominant use of equity.

In the third section of the master's thesis it is substantiated that the rate of return on equity (ROE) is one of the main indicators of investment attractiveness of the enterprise. It was established that there were minor changes in the capital structure of Gaisinsky Foodstuffs Plant LLC, which did not affect the cost of capital. It is calculated that the value of borrowed capital by the investigated enterprise is higher than the value of equity, which is confirmed by the manifestation of the negative effect of financial leverage. The following measures are proposed to improve the formation and use of capital by the enterprise: increase the size of authorized capital, increase the amount of reserve capital (optimally - more than 15%), formation and use of additional capital (recommended value - less than 20%) and increase retained earnings.

The practical significance of the work is that they can be used by enterprises of all forms of ownership that use borrowed capital and aim to maximize the efficiency of capital use.

The master's qualification work contains 135 pages, 26 tables, 14 figures, 8 appendices, the list of the used sources from 91 names.

Key words: capital, capital structure, capital optimization, financial leverage, leverage, financial strategy

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА 7

1.1. Економічна сутність капіталу та його структури 7

1.2. Еволюція теорій структури капіталу..... 14

1.3. Характеристика основних критеріїв оптимізації капіталу 22

Висновки до розділу 1..... 32

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРСИАТННЯ КАПІТАЛУ ТОВ «Гайсинський завод продтоварів» Вінницької області..... 35

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства 35

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства..... 44

2.3. Аналіз динаміки та структури капіталу підприємства..... 52

2.4. Аналіз динаміки та структури капіталу ТОВ «Гайсинський завод продтоварів..... 61

Висновки до розділу 2 67

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРСИТАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА..... 71

3.1. Аналіз рентабельності власного капіталу та ефекту фінансового важелю..... 71

3.2. Обґрунтування заходів щодо удосконалення структури капіталу підприємства..... 78

3.3. Напрями удосконалення фінансової стратегії підприємства..... 87

Висновки до розділу 3..... 94

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ..... 97

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 103

ДОДАТКИ..... 111